

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY VA O‘RTA MAXSUS TA‘LIM VAZIRLIGI
BUXORO KASBIY TA‘LIMNI RIVOJLANTIRISH VA
MUVOFIQLASHTIRISH HUDUDIIY BOSHQARMASI

QORAKO‘L ABU ALI IBN SINO NOMIDAGI JAMOAT SALOMATLIGI TEXNIKUMI

Ta‘lim yo‘nalishi: Hamshiralik ishi -5.71.03.01

OTORINOLORINGALOGIYA

Kasblar: Umumiy amaliyot hamshirasi -5.71.03.01

ISHCHI O‘QUV DASTUR

“TASDIQLAYMAN”

Texnikum direktori
_____A.N.Hamroev

“__” _____ 2021 yil

QORAKO‘L - 2021

Qorako‘l Abu Ali ibn Sino nomidagi jamoat salomatligi texnikumi pedagogik kengashining 2021 yil “__” _____dagi 1 – son yig‘ilishida muhokama qilindi va texnikumning 2021 yil _____dagi “__” - son buyrug‘i bilan tasdiqlashga qaror qilindi va o‘quv jarayoniga tadbqiq etishga qaror qilindi.Bayonnoma№

Mazkur fan (modul)ning mashg‘ulot turlari bo‘yicha semestr kesimida quyidagicha soatlar miqdori taqsimlangan .(ishchi o‘quv reja asosida to‘ldiriladi)

			I	II	III	IV	V	VI
--	--	--	---	----	-----	----	---	----

1	Jami auditoriya yuklamasi	54						
2	Nazariy mashg'ulot	18					18	
3	Amaliy mashg'ulot	36					36	
4	Laboratoriya ishi							
5	Seminar							
6	Kurs ishi							
7	Mustaqil ta'lim	27						

Otorinolingologiya fanining mashg'ulot turlari bo'yicha mavzular rejasi va mazmuni
5-semestr amaliy mashg'ulot

No	Mavzular nomi		Mavzuning qisqacha mazmuni	Shakillantirilgan ko'nikmalar
1	"Otorinolarinol ogyada hamshiralik ishi" fanining rivojlanish tarixi.	4A	"Otorinolarinol ogyada hamshiralik ishi" modulining tibbiyotda tutgan o'zni. Otorinolarinol ogyaning rivojlanish tarixi. · Aholiga otorinolarinol ogyologik xizmat ko'rsatish va uning rivojlanish istiqbollari.	Otorinolarinol ogyada hamshiralik ishi modulining hozirgi vaqtdagi erishgan yutuqlari. Otorinolarinol ogyada hamshiralik ishinings xususiyatlari 6
2	Quloq kasalliklari haqida tushuncha.	4A	Quloqning tuzilishi va vazifalari: tashqi, o'rta va ichki quloq tizimi. Eshituv va vestibulyar analizatorlarining fiziologiyasi. Quloqni tekshirish usullarida ishlatiladigan zamonaviy asbob-uskunalar bilan tanishtirish (audiometr, impedantometr, otoakustik emissiya). Tashqi quloq kasalliklari: tashqi quloq jarohatlarining belgilari,	Ichki quloq kasalliklari: labirintit, Koxlear nevrit, Mener kasalligi, otoskleroz kasalliklarining sabablari, klinik belgilari va davolash usullari. Ichki quloq kasalliklari va miya ichi asoratlari. Surdologiya va eshitishni protezlash tushunchalari. Quloqni tekshirish usullari: ko'zdan kechirish, paypaslab

			<p>tekshirish usullari va davolash. Quloqdagi yot jismlar va quloq serasi tiqinini olib tashlashda hamshiraning vazifalari.</p> <p>Yallig'lanish kasalliklari: saramas, perixondrit, ekzema, tashqi eshituv yo'li chipqoni, otomikozlar sabablari, klinik belgilari, tekshirish usullari va davolash. Zamonaviy dori vositalarini qo'llash usullari va fizioterapevtik muolajalar bilan davolash.</p> <p>O'rta quloq kasalliklari: o'tkir va surunkali o'rta otitlar, mastoiditlar sabablari, klinik belgilari va davolash usullari.</p>	<p>ko'rish, otoskopiya. Quloqdan bakteriologik tekshiruv uchun surtma olish. Eshitish qobiliyatini tekshirish.</p> <p>Muvozanat vazifalarini tekshirish. Eshituv nayi ventilyatsiyasini tekshirish.</p> <p>16</p>
3	Quloq kasalliklari bilan og'rigan bemorlarni parvarish qilish	4A	<p>Tashqi eshituv yo'lini tozalash. Quloqqa suyuq dori tomizish, malham surtish, kukun purkash. Eshituv yo'lga turunda qo'yish, quloqqa isituvchi kompress qo'yish. Eituv nayining o'tkazuvchanligini aniqlash va Politser usuli. Nog'ora pardasi teshilganda bemorni parvarish qilish.</p>	<p>Quloqdan qon ketganda shoshilinch yordam.</p> <p>Bemorni operatsiyaga tayyorlash, operatsiyadan oldingi va keyingi parvarishi. Nur va kimyoviy terapiya bilan davolanayotgn bemorlarni parvarish qilish. Gipertoniya va talvasa sindromida tez yordam.</p>
4	Halqum kasalliklari haqida tushuncha. Halqum kasalliklari bilan og'rigan bemorlarni parvarish qilish.	4A	<p>Halqumning anatomik tuzilishi va vazifalari. Tekshirish usullari, zamonaviy asbob uskunalar bilan tanishtirish.</p> <p>Burun-halqum kasalliklari:</p> <p>tanglay murtaklarining yallig'lanishi –anginalar, surunkali tonzillitlar.</p> <p>Burun-halqum kasalliklari:</p> <p>burun-halqum murtaklarining gipertrofiyasi – adenoidlar, o'tkir va surunkali faringitlar, burun-halqum o'smalari kasalliklarining sabablari, klinik belgilari, tekshirish usullari, davolash.</p> <p>Zamonaviy dori vositalarini qo'llash usullari, fizioterapevtik muolajalar (magnit lazer va ultrabinafsha nurlar bilan davolash).</p> <p>Halqumni tekshirish usullarini. Tomoq sohasini ko'zdan kechirish, periferik limfa tugunlarini paypaslash.</p>	<p>Tomoqdan bakteriologik tekshiruv uchun surtma olish. Og'ir yotgan bemorlarni og'iz bo'shlig'ini parvarishlash (chayish).</p> <p>Tomoq sohasiga dorilarni qo'llash. Muolajalar bajarish uchun steril stolni, asboblarni va dori vositalarini tayyorlash.</p> <p>Difteriyaga qarshi zardob yuborish.</p> <p>58 –U shaklni to'ldirish.</p> <p>Bemorlarni halqum kasalliklari operatsiyalariga tayyorlash.</p> <p>Bemorlarni tonzillektomiya va adenotomiya qilish uchun jihozlarni tayyorlash. Bemorni operatsiyadan oldin va keyingi parvarishi.</p>
5	Hiqildoq kasalliklari bilan	4A	<p>Zamonaviy dori vositalarini qo'llash usullari va fizioterapevtik muolajalar o'tkazish.</p>	<p>Bemorlarni operatsiyaga tayyorlash. Traxeostomik nay bilan yotgan</p>

	og'rigan bemorlarni parvarish qilish.		Hiqildoqni tekshirish usullari. Soddalashtirilgan fizioterapevtik muolajalarni bajarish (ingalyatsiya o'tkazish, oyoqlarni vanna qilish). Hiqildoqdan surtma olish.	bemorlarga hamshiralik parvarishi. Bemorlarni operatsiyadan keyin parvarish qilish xususiyatlari.
6	Burun va uning yondosh bo'shliqlari kasalliklari haqida tushuncha. Burun va uning yondosh bo'shliqlari kasalliklari bilan og'rigan bemorlarni parvarish qilish.	4A	<p>Burun va uning yondosh bo'shliqlarining tuzilishi va vazifalari. Tashqi burun kasalliklari: burun saramasi, chipqoni, sikozi, ekzeması sabablari, klinik belgilari, tekshirish usullari, davolash va hamshiralik parvarishi.</p> <p>Burun bo'shlig'i kasalliklari: o'tkir va surunkali rinitlar, vazomotor rinit, ozena, burun to'sig'ining qiyshayishi, rinolitlar sabablari, klinik belgilari, tekshirish usullari, davolash va hamshiralik parvarishi.</p> <p>Burunga yot jismlar tushganda, burun jarohatlarida, burundan qon ketishida shoshilinch yordam ko'rsatish va hamshiralik parvarishi. Burun yondosh bo'shliqlarining yallig'lanish kasalliklari: gaymorit, etmoidit, frontit va sfenoidit sabablari, klinik belgilari, tekshirish usullari, davolash va hamshiralik parvarishi.</p> <p>Burunni tekshirish usullari: rinoskopiya turlari, nafas olish, hid bilish faoliyatini aniqlash, diafonoskopiya o'tkazish.</p> <p>Burun yondosh bo'shliqlari kasalliklarining ko'z sohasi va kalla suyagi ichida yuz beradigan asoratlarini oldini olish va parvarishlash.</p> <p>Tekshirish usullari (vizual, palpatsiya, rinoskopiya, barmoq bilan tekshirish, burunni xid bilish, nafas olish, ximoya funksiyalarini tekshirish) bilan tanishish va bemorlarni tekshirishga tayyorlashni o'rgatish.</p>	<p>Zamonaviy tekshirish asbob uskunalari bilan tanishtirish – rinologik endoskop, Bleksli qisqichlari.</p> <p>Burun bo'shlig'ini yuvish, tozalash. Burunga suyuq dorilar tomizish, malham surtish va kukunlar purkash. Burundagi yot jismlarni olish va sopqonsimon bog'lam qo'yish. Burundan qon ketganda oldingi va orqa tamponada. Burunga sopqonsimon bog'lam qo'yish.</p> <p>Burunni yondosh bo'shlig'i kasalliklarida bemorni operatsiyaga tayyorlash. Bemorlari operatsiya qilish uchun kerakli asbob-anjomlarni tayyorlash. Bemorni transportirovka qilish. Bemorlarni operatsiyaga tayyorlashda hamshiraning vazifalari. Operatsiyadan keyingi parvarish.</p>

O'kuv dasturi asosida o'quvchilar tomonidan o'zlashtirilgan bilim va ko'nikmalar ichki nazorat bo'yicha amaldagi tartib asosida baxolanadi.

Baxolash usullari yozma, og'zaki, savol javob, test hamda amaliy topshiriqlardan iborat bo'lib, ular o'quv elementini o'zlashtirish natijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va topshiriqlar qo'yilgan maqsadga muvofiq bulishi lozim.

4. Tavsiya etiladigan adabiyotlar va internet saytlari

Prezident asarlari

1. SHavkat Mirziyoev "Milliy taraqqiyot yo'limizni qat'iyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko'taramiz" Toshkent – "O'zbekiston"-2018.
2. SHavkat Mirziyoev "Xalqimizning roziligi bizning faoliyatimizga berilgan eng oliy baxodir" Toshkent – "O'zbekiston"-2018.
3. SHavkat Mirziyoev "[Ergin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz](#)" Toshkent – "O'zbekiston"-2016.
4. SHavkat Mirziyoev "Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik - har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak" Toshkent – "O'zbekiston"-2017.

Asosiy adabiyotlar:

1. YA.N. Allayorov "Akusherlik" Toshkent, 2008.
2. M.F. Ziyaeva, G.Mavlonova "Ginekologiya" Toshkent, 2007.
3. V.I.Bodyajina "Akusherlik" Meditsina, 2000.
4. V.A.Zagrebina, A.M.Torchinov "Ginekologiya" Moskva 1991.

Qo'shimcha adabiyotlar:

1. A.A. Qodirova, M.X.Kattaxo'jaeva "Akusherlik amaliyoti", Toshkent, 2001
2. YA.N.Allayorov "Reproduktiv salomatlik va kontratseptiv texnologiya" Toshkent, "Istiqlol" nashriyoti 2005 yil.
3. YA.N.Allayorov, D.O'. YUsupova, F.Q. Asqarova "Akusherlikdan amaliy ko'nikma va muolajalar" Samarqand-2007 yil.
4. "Ko'krak suti bilan boqish" (o'quv qo'llanma) Toshkent-2007 yil.(YUNISEF)
5. "Xavfsiz immunizatsiya" dasturi bo'yicha pedagoglar va tibbiyot xodimlari uchun qo'llanma. 2014 (YUNISEF)
6. "Sovershenstvovanie uslug ohrany materinstva i detstva v Uzbekistane" (YUNISEF)
7. "Effektivnyy perinatalnyy uxorod. Akusherstvo(Integrirovannoe vedenie beremennosti i rodov)" 2014 (YUNISEF)
8. "Pomogaya materyam vyjit" Poslerodavnye krovotechniya. Rukovodstvo dlya medrabotnika. (YUNISEF)

9. “DOTS. Hamshira va feldsherlar uchun qo‘llanma” tibbiyot kollejlari talabalari uchun “Sil” mavzusi bo‘yicha metodik qo‘llanma.
Toshkent-2005

10. “Bemorlarni uyda va shifoxonada parvarish qilish” Abu Ali Ibn Sino nashriyoti, Toshkent-2003 yil.

11. “Qiz bolalarni o‘rishini baholash va kuzatish hamda ko‘rsatkichlarni bolaning rivojlanish tarixiga kiritish”. O‘quv kursi. Toshkent-2009

12. “Hammabop tibbiyot qo‘llanmasi” Toshkent-2006 yil.

16. Internet saytlari ro‘yxati:

- ziyonet.uz
- med.uz
- minzdrav.uz
- tma.uz
- tashpmi.uz